

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 39/2026-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov 1. [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a 2. [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpených Mgr. Lubomírom Dvorským, advokátom, Námestie sv. Anny 20, Trenčín, proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín č. k. 18C/41/2019-210 z 10. septembra 2025 a uzneseniu Okresného súdu Trenčín č. k. 18C/41/2019-198 z 3. júla 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov, skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľov

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 21. novembra 2025 domáhajú vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva na právnu pomoc v konaní pred súdmi podľa č. 47 ods. 2 ústavy, práva vlastníť majetok podľa čl. 20 v spojení s čl. 1 Dodatkového protokolu Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozhodnutiami označenými v záhlaví tohto uznesenia, ktoré navrhli zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie a rozhodnutie okresnému súdu. Takisto navrhujú priznať im náhradu trov konania pred ústavným súdom.
2. Sťažovatelia sú žalobcami v konaní o ochranu osobnosti, ktoré je vedené na okresnom súde pod sp. zn. 18C/41/2019 (ďalej „prvoinštančné konanie“). Okresný súd žalobe sťažovateľov vyhovel a priznal im voči žalovanému nárok na náhradu trov konania vo výške 100 %.
3. Okresný súd uznesením sp. zn. 18C/41/2019 z 3. júla 2023 žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcom trovy konania 1 189,45 eur (ďalej len „rozhodnutie VSÚ o výške trov konania“).

4. Proti rozhodnutiu VSÚ o výške trov konania sťažovateľa podali sťažnosť, ktorú okresný súd uznesením sp. zn. 18C/41/2019 z 10. septembra 2025 zamietol.

5. Sťažovatelia namietajú, že okresný súd sa potvrdením rozhodnutia VSÚ o výške trov konania, v ktorom bola tarifná hodnota sporu určená podľa § 10 ods. 8 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) znížená o 50 % u oboch žalobcov a nebola nepriznaná náhrada trov za 11 úkonov právnej služby, dopustil nesprávneho a nezákonného rozhodnutia, ktoré porušuje nimi označené základného práva.

6. Sťažovatelia k určení tarifnej hodnoty podľa § 10 ods. 8 vyhlášky uvádzajú, že sa jedná o striktnie formálny výklad okresného súdu, bez jeho porovnania so súdnou praxou a špecifikami prípadu, kedy okresný súd postupoval len podľa názvu žaloby bez toho, aby ju posúdil podľa obsahu a významu. Sťažovatelia sa domáhali zaplattenia konkrétnej peňažnej sumy vo výške stanovenej „judikátmi“ v obdobných veciach za „hodnotu ľudského života“. Sťažovatelia argumentujú, že v modernej praxi je v obdobných prípadoch hodnota presne stanovená, čím sa stala oceníteľnou. Zmyslom § 10 ods. 8 vyhlášky je podľa sťažovateľov úprava neoceníteľných hodnôt, ktorá sa vývojom judikatúry pri strate blízkej osoby zmenila, čím sa mal aplikovať § 10 ods. 1 a ods. 2 vyhlášky, dopadajúci na klasickú peňažnú pohľadávku. Na podporu správnosti svojej argumentácie poukazujú na postup okresného súdu, ktorý v konaní pristúpil k neprijemnému výsluchu žalobcov s cieľom posúdenia výšky žalobcami uplatnenej nemajetkovej ujmy. Nakoľko súd výsluchom sťažovateľov zisťoval koreláciu medzi uplatnenou výškou a traumou sťažovateľov, skúmal opodstatnenosť konkrétnej sumy, a nie neoceníteľnej veci. V tomto smere sťažovatelia poukazujú na rozhodnutia najvyššieho súdu a ústavného súdu, zmeny právnej úpravy z Občianskeho súdneho poriadku na Civilný sporový poriadok a vedeckú prácu v periodiku, venujúcu sa danej problematike.

7. Druhá rovina sťažnostnej argumentácie smeruje k nesúhlasu sťažovateľov so znížením tarifnej hodnoty o 50% u oboch sťažovateľov. Poukazujú na komentár k vyhláške [Fiačan, I., Kerecman, P., Baricová, J., Hellenbart, V., Sedlačko, F. a kol. *Vyhláška o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (advokátska tarifa). Komentár. 1. vydanie. Bratislava: C.H. Beck, 2015. s. 99*], podľa ktorého by k zníženiu o 50 % nemalo dôjsť už u prvého zastupovaného. Sťažovatelia poukazujú aj na neskoršiu novelizáciu vyhlášky, ktorá § 13 ods. 1 doplnila o explicitné pravidlo krátenia vo vzťahu k poradiu zastupovanej osoby, podľa ich názoru však ani pôvodné znenie vyhlášky sa nimi prezentovanému názoru neprieči.

8. V poslednej rovine sťažovatelia argumentujú porušením ich práv nepriznaním náhrady za 11 úkonov právnej služby. K nepriznaniu náhrady za podanie zo 4. septembra 2020 sťažovatelia namietajú odôvodnenie okresného súdu, spočívajúce v nemožnosti jeho priznania pre absenciu daného úkonu vo vyhláške, poukazujúc pritom na § 13a ods. 5 vyhlášky v spojení s vlastnou praxou okresného súdu, ktorý v konaní sp. zn. NM-10C/5/2021 priznal strane náhradu trov konania za podanie, v ktorom táto „5 riadkami uviedla notoriету“ s poukazom na to, že dĺžka a obsah podania nie je relevantný, keďže daný judikát bol pre účely konania potrebný.

9. K nepriznaniu náhrady za písomné podanie zo 16. septembra 2020 s odôvodnením okresného súdu, že toto mohlo byť prednesené na pojednávaní o 5 dní neskôr, sťažovatelia poukazujú na absurdnosť tohto názoru a poukazujú na to, že časové hľadisko je neaplikovateľné a obmedzuje

riadne a úspešné zastupovanie klientov. Záver okresného súdu o neúčelnosti úkonu považujú za subjektívny, ktorý nemá zákonnú oporu.

10. Nep priznanie náhrady za písomné podania zo 4. septembra 2020 a z 3. decembra 2020 pre ich neúčelnosť žalobcovia považujú za pochybenie poukazom na ich obsah, v ktorom žiadali, aby súd urýchlene z dôvodu pasivity žalovaného rozhodol, a žiadali o postup súdu v medziach jeho kompetencií. K daným podaniam sťažovateľa dodávajú, že mali 3 až 5 strán a nutnosť ich podania bola daná pochybením všeobecného súdu, ktorý napriek splneniu podmienok nerozhodol rozsudkom pre zmeškanie v neprospech žalovaného.

11. K nepriznaniu úkonu nahliadnutia do spisu sťažovateľa uvádzajú, že toto je úkonom právnej služby a opačný názor okresného súdu považujú za absurdný, evokujúci zaujatosť súdu proti sťažovateľom. K danému úkonu došlo len raz, pred prvým pojednávaním, keď si sťažovateľa potrebovali „overiť“ stav spisu. Priznanie náhrady za daný úkon je judikované súdnou praxou.

12. Nep priznanie náhrady za 6 porád sťažovateľa považujú za porušenie svojich základných práv a vyhlášky, ktorá definuje, kedy za poradu nemožno priznať náhradu. Nepotrebnosť porád nie je po právnej stránke okresným súdom vyargumentovaná a po objektívnej stránke je scestnou, vzhľadom na citlivosť predmetu konania. Navyše, porád bolo aj viac, avšak tieto si sťažovateľa, zohľadňujúc vyhlášku v rámci náhrady, neuplatnili. Sťažovateľa majú právo na porady s advokátom, za ktoré im patrí náhrada, ak nenasledujú za sebou bez iného úkonu. Kópiu zápisov z porád pritom okresnému súdu doložili. Osobitne namietajú neakceptovanie porady pred prvým pojednávaním, porady nasledujúcej po pojednávaní trvajúcim vyše troch hodín a porady uskutočnenej po doručení vyjadrenia protistrany s výzvou na vyjadrenie sťažovateľov. Neudržateľnosť odôvodnenia neúčelnosti porád namietajú cez právo na právnu pomoc.

II.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

II.1. K namietanému porušeniu práv zaručených ústavou a dohovorom napadnutým uznesením okresného súdu z 3. júla 2023:

13. Na tomto mieste ústavný súd konštatuje, že proti napadnutému uzneseniu okresného súdu bola sťažovateľmi podaná sťažnosť, o ktorej rozhodol okresný súd napadnutým uznesením. Preskúmanie napadnutého rozhodnutia okresného súdu v rámci sťažnostného konania robí ústavnú sťažnosť v tejto časti neprípustnou, v dôsledku čoho ju ústavný súd podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) odmietol.

II.2. K namietanému porušeniu práv zaručených podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu z 10. septembra 2025:

14. Podstatou sťažnostnej argumentácie je námietka sťažovateľov o porušení ich práv pri rozhodovaní o výške právoplatne priznaného nároku na náhradu trov konania, a to z dôvodu nesprávnej aplikácie § 10 ods. 8 vyhlášky namiesto § 10 ods. 1 a ods. 2 vyhlášky, nesprávnej

interpretácie § 13 ods. 2 vyhlášky a z dôvodu nepriznania náhrady trov konania za celkovo 11 úkonov právnej služby.

15. V nadväznosti na podstatu sťažnostných námietok smerujúcich proti rozhodnutiu všeobecného súdu o výške trov konania ústavný súd považuje za potrebné poukázať v prvom rade na svoju ustálenú judikatúru, v ktorej opakovane pripomína, že rozhodovanie všeobecného súdu o trovách konania ako o integrálnej súčasťi súdneho konania je zásadne výsadou všeobecného súdu. V rámci tohto rozhodovania ide vždy o aplikáciu jednoduchého práva, takže ústavný súd rozhodnutia o trovách konania meritórne preskúmava iba celkom výnimočne, a to v prípadoch, ak samotné rozhodnutie všeobecného súdu je takým excesom z požiadaviek kladených na spravodlivý proces alebo ide o také extrémne vybočenie z princípu spravodlivosti, že je spôsobilé zasiahnuť do ústavnoprávnej roviny, a teda i do práv účastníka konania, ktorý podal ústavnú sťažnosť. Inak povedané, problematika náhrady trov konania by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení aplikovateľného právneho predpisu, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle, v prípadoch nerešpektovania príslušných ustanovení zákona, resp. vyhlášky a tiež v prípade nedostatočného odôvodnenia právnych záverov všeobecného súdu (I. ÚS 239/2023 a tam uvedená judikatúra).

16. Po oboznámení sa s obsahom sťažnosťou napadnutého rozhodnutia okresného súdu ústavný súd konštatuje, že o žiadnu z týchto situácií nejde. Ústavná sťažnosť je z veľkej časti po obsahovej stránke totožná so sťažnosťou sťažovateľov, ktorú okresný súd napadnutým rozhodnutím zamietol.

17. K prvej rovine sťažnostnej argumentácie (nesprávna aplikácia § 10 ods. 8 vyhlášky) ústavný súd uvádza, že v bode 14 napadnutého uznesenia sa okresný súd vysporiadal s argumentáciou sťažovateľov vrátane rozboru jednotlivých rozhodnutí, na ktoré sa odvolávali, s vyvodením záveru o ich neaplikovateľnosti v prejednávanej veci. V právnom závere okresného súdu, ktorým nárok uplatnený sťažovateľmi podriadil pri rozhodovaní o výške trov konania pod § 10 ods. 8 vyhlášky, ústavný súd nevzhlíada žiadne pochybenie. Pre úplnosť uvádza, že v obdobnej veci pri spore o náhradu nemajetkovej ujmy v kontexte určovania tarifnej hodnoty podľa § 10 ods. 8 vyhlášky daný postup posúdil ako ústavne konformný, na ktorý sa v napadnutom rozhodnutí odvolal aj okresný súd, podporujúc správnosť svojho záveru (uznesenie sp. zn. III. ÚS 356/2024 z 11. júla 2024).

18. K druhej rovine sťažnostnej argumentácie ústavný súd uvádza, že ani v interpretácii § 13 ods. 2 vyhlášky okresným súdom nevzhlíada pochybenie ani svojvôľu. Aj z rozhodovacej činnosti ústavného súdu vyplýva, že tento sa opakovane výkladom daného ustanovenia v znení účinnom do 31. decembra 2023 zaoberal, pričom zníženie tarifnej odmeny o 50 % u všetkých zastupovaných, t. j. okresným súdom zvolenú interpretáciu spornej právnej normy, nemožno považovať za prejav svojvôle okresného súdu (napr. IV. ÚS 418/2023 a tam uvedená judikatúra). Okresný súd svoj záver síce stručne, avšak logicky a presvedčivo odôvodnil. V danej veci ústavný súd neidentifikoval žiadne extrémne vybočenie z interpretácie alebo aplikácie príslušných ustanovení zákona, ktoré by v tejto veci mohlo dosiahnuť ústavnoprávny rozmer. Keďže výklad zákonov je v primárnej právomoci všeobecných súdov, ústavný súd má dôvod do takéhoto výkladu zasiahnuť iba v prípade, keď sa tento nejaví ako ústavne konformný, o taký prípad však v preskúmvanej veci nejde (podobne I. ÚS 339/2019).

19. K námietke sťažovateľov proti nepriznaniu náhrady za celkovo 11 úkonov právnej služby ústavný súd po zohľadnení odôvodnenia okresného súdu (ktorý nepriznanie odôvodnil buď tým, že nejde o úkon právnej služby, alebo síce o úkon právnej služby nejde, tento je však neúčelným) uvádza nasledujúce: Nepriznanie náhrad za jednotlivé úkony požadované sťažovateľmi okresný súd odôvodnil cez dikciu § 251 Civilného sporového poriadku, resp. uzatvoril, že nejde o úkon právnej služby podľa vyhlášky. Nepriznanie náhrady za úkon zo 4. septembra 2020 sťažovatelia považujú za arbitrárny z dôvodu, že okresný súd nezdôvodnil, prečo nie je možné aplikovať § 13a ods. 5 vyhlášky. Ústavný súd zdôrazňuje, že v bode 17 napadnutého uznesenia okresný súd vysvetlil, že uvedené podanie sťažovateľov neposúdil ako úkon právnej služby (zabezpečenie a zaslanie kópie listín z trestného konania), čo sťažovatelia v rámci sťažnostnej argumentácie ani nerozporujú. Keďže okresný súd dané podanie nesubsumoval pod úkon právnej služby v zmysle vyhlášky, uvedené samo osebe vylučuje potrebu vysvetlenia nemožnosti aplikácie § 13a ods. 5 vyhlášky dopadajúcej na úkony právnej služby.

20. Pri nepriznaní náhrady za podanie zo 16. septembra 2020 sťažnostná argumentácia smeruje len k rozporovaniu jednej línie odôvodnenia okresného súdu, a to časového aspektu, ktorý však (zohľadňujúc bod 18 napadnutého rozhodnutia) je len podporným argumentom, ktorý okresný súd bral na zreteľ, a tomuto predchádzal poukaz na to, že po obsahovej stránke išlo len o „výňatky“ zo znaleckého posudku, čo sťažovatelia nerozporujú. V závere okresného súdu o nepriznaní náhrady z dôvodu absencie vlastného vkladu sťažovateľov v namietanom podaní ústavný súd pochybenie nevzhlíada. Udržateľným je aj odôvodnenie nepriznania náhrady za podanie z 3. decembra 2020 tým, že sťažovatelia sa vyjadrovali k postupu v konaní, keď žiadali, aby okresný súd pre nečinnosť žalovaného rozhodol rozsudkom pre zmeškanie v jeho neprospech. Obdobne akceptovateľným spôsobom sa okresný súd vysporiadal s nepriznaním náhrady za nahliadnutie do spisu, a to poukazom na novelizáciu vyhlášky od 1. januára 2024, predchádzajúcu úpravu a aplikačnú prax, ako aj absenciu výnimočných dôvodov opodstatňujúcich priznanie náhrady.

21. K namietaniu sťažovateľov, čo sa týka nepriznania náhrady za 6 uskutočnených porád, ústavný súd uvádza, že k ich neúčelnosti okresný súd zaujal stanovisko v bode 21 napadnutého uznesenia, ktoré vzhľadom na jeho obsah nie je svojvoľné. Možnosť priznania náhrady aj za poradu s klientom v zmysle vyhlášky neznamená, že za každú uskutočnenú poradu predpokladanú v hypotéze § 13a vyhlášky je sporovej strane automaticky priznaná náhrada, keďže každý úkon právnej služby musí byť posúdený cez prizmu jeho účelnosti (§ 251 Civilného sporového poriadku). Aj v tomto smere je odôvodnenie okresného súdu ústavne konformné.

22. Ústavný súd preto uzatvára, že v tejto časti bolo potrebné ústavnú sťažnosť odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

II.3. K namietanému porušeniu základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ústavy a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu:

23. Sťažovatelia k tvrdenému porušeniu svojho základného práva podľa čl. 20 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu neprodukurujú žiadnu sťažnostnú argumentáciu. Zároveň ani nekonkretizujú, ktorý odsek čl. 20 ústavy mal byť napadnutým uznesením porušený. Je však zrejmé, že porušenie týchto práv sa odvíja od porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Práve s ohľadom na argumentačné prepojenie oboch

uvedených obsahových častí ústavnej sťažnosti nemohlo v dôsledku absencie porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru dôjsť ani k porušeniu sťažovateľmi označených práv podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu. Preto aj v tejto časti bolo potrebné ústavnú sťažnosť odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.4. K namietanému porušeniu základného práva na právnu pomoc podľa čl. 47 ods. 2 ústavy:

24. K základnému právu na právnu pomoc ústavný súd judikoval, že jej hlavný význam sleduje, aby orgány uvedené v čl. 47 ods. 2 ústavy (súdy, iné štátne orgány, orgány verejnej správy) nebránili účastníkovi, aby v konaní pred nimi využíval právnu pomoc (II. ÚS 78/03). Sťažnostnú argumentáciu k vytýkanému porušeniu práva na právnu pomoc sťažovateľa viažu na nepriznanie náhrady za celkovo 6 porád s ich advokátom.

25. Zohľadňujúc význam a cieľ tohto základného práva, ústavný súd konštatuje, že medzi sťažovateľmi označeným základným právom a sťažnosťou argumentáciou nie je príčinná súvislosť, keďže využívanie právnej pomoci, t. j. kvalifikované zastúpenie sťažovateľov advokátom im umožnené bolo. Otázka práva na refundáciu nákladov za využitú právnu pomoc, ktorej nepriznanie môže výnimočne zasiahnuť aj do základných práv, je spôsobilá zasiahnuť do iných základných práv, ku ktorým sa ústavný súd vyjadril v predchádzajúcich častiach. Ústavnú sťažnosť je preto aj v tejto časti potrebné považovať za zjavne neopodstatnenú a ako takú ju podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietnuť.

26. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľov v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. januára 2026

Peter Molnár
predseda senátu